Ympäristöministeriö/Ympäristönsuojeluosasto/ilmastoyksikkö 4.5.2021
Neuvotteleva virkamies
Laura Aho

Ympäristövaliokunta
00102 EDUSKUNTA

E 51/2021 vp Komission tuleva ehdotus Euroopan unionin päästökauppajärjestelmän laajentamisesta merenkulkuun; ympäristöministeriön lausunto

Ympäristöministeriö yhtyy E-kirjeen kantaan päästökaupan käyttöönotosta merenkulussa. Komissio valmistelee parhaillaan EU:n ilmasto- ja energialainsäädännön uudistusta (nk. Fit for 55 -paketti), jolla toimeenpannaan EU:n vähintään 55%:n nettopäästövähennystavoite vuoteen 2030 mennessä. Komissio antaa useimmat tavoitteen toimeenpanon kannalta keskeiset ehdotukset kesällä 2021 ja yksi näistä on ehdotus päästökaupan käyttöönotoksi merenkulussa. On tärkeää, että Fit for 55 –lainsäädäntöpaketilla kokonaisuutena saavutetaan vuodelle 2030 sovittu tavoite.

E-kirjeen mukaisesti ympäristöministeriö korostaa, että kaikkien sektoreiden tulee osallistua 2030 tavoitteen saavuttamiseen. Liikennesektorilla on keskeinen rooli päästöjen vähentämisessä. Kunnianhimoiset EU-tason toimet päästöjen vähentämiseksi tukevat myös Suomen päästövähennystoimia.

Ympäristöministeriö korostaa, että merenkulun päästökaupan maantieteellisen kattavuuden osalta mahdollisimman laaja järjestelmä olisi ilmastonäkökulmasta vaikuttavin, sillä silloin päästökaupan piiriin tulevien päästöjen määrä olisi mahdollisimman suuri. Kuten E-kirjeessä todetaan, täysimääräisesti reitit kolmansiin maihin sisältävä maantieteellinen kattavuus yli kaksinkertaistaisi EU:n merenkulun päästökaupan piiriin tulevat päästöt verrattuna päästökauppaan, joka kattaisi ainoastaan EU:ssa sijaitsevien satamien väliset matkat.

EU:n merenkulun päästökaupan käyttöönoton kansainvälisten vaikutusten osalta ympäristöministeriö korostaa, että käyttöönotto voi myös vauhdittaa sekä globaaleja että kolmansien maiden toimia merenkulun päästöjen vähentämiseksi.

Globaalisti ilmastotoimet viime kuukausina saaneet lisäpontta. Etenkin USA:n nykyisen hallinnon vahva sitoutuminen Parisiin sopimuksen toimeenpanon edistämiseen ja Presidentti Bidenin julkistama USA:n oma 2030 tavoite ovat tuoneet uudenlaista dynamiikkaa kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin. Presidentti Bidenin huhtikuussa järjestämässä maailman johtajien ilmastokokouksessa USA:n lisäksi myös useat muut Pariisin sopimuksen osapuolet ilmoittivat kiristävänsä omia 2030 päästövähennystavoitteitaan. Lisää kunnianhimoa kansallisiin tavoitteisiin odotetaan tämän vuoden kuluessa vielä useammilta etenkin suurilta talouksilta.

Ympäristöministeriö tuo myös esille, että entistä kunnianhimoisemmat päästövähennyssitoumukset ja –toimet luovat myös kasvavaa kysyntää erilaisille vähäpäästöisille ja päästöttömille ratkaisuille, mikä luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia.